

Oglas, pripisana itd.
tiskaju i računaju ga na temelju
običnog ceničnika ili po dogovoru.
Novci za prečišćenje, oglase itd.
Salju se načelnicom ili polož-
nim post. stedionice u Bečeju
na administrativnu listu u Pulu.
Kod načelnika valja točno oz-
načiti ime, prezime i najbližu
poštu predstrovnika.
Tko list na vrieme ne primi,
neka to javi edpravnici u
otvorenom pismu, za koji se
nepište poštarnice, niko se izvana
napiše «Reklamacija».
Čekovnog računa br. 847. S. 49.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a ne sloga sve polcvani“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stipe Gjivić. — U nakladi tiskara A. Gabršček (J. Krimpotić i drug.) u Puli. — Glavni suradnik prof. Marko Mandić u Trstu.

Oglas.

Na e. kr. hrvatskoj gimna-
ziji u Pazinu, na kojoj će
biti učenje njemačkoga je-
zika obvezatno za sve uče-
nike, a talijanski će se je-
zik učiti kao relativno obve-
zatan predmet, početi će 16.
septembra t. g. školska go-
dina 1899-1900.

Upisivanje učenika zapo-
četi će 15. t. m. na 8 sati
prije podne. Učenike valja
da dopratevere roditelji ili nji-
hovi predstavnici, te da do-
nesu njihov krstni list, svje-
dočbu pučke škole i lječ-
ničku svjedočbu o zdravlju.

Prijamni izpitni držati će
se 16., 17. i 18. t. m. od 8
sati u jutro do 12 o podne,
a poslijepodne od 3 do 4
sata.

Dne 18. biti će svečana
služba božja, a 19. započeti
će redoviti nauk.

Ravnateljstvo c. kr. gimnazije u Pazinu
dne 4. septembra 1899.

Fr. Matejčić, privremeni voditelj.

Zastupnik Ferjančić pred svojimi izbornicima.

Od početka mjeseca febrara t. g.
kad no bješće određeno posljednje za-
sjeđanje carevinskoga veća, sakupljali
su nekoji državni zastupnici na sa-
stancima svoje izbornike, da im po-
lože račun o svojem djelovanju, da im
podatku savjete i poduke, il da izreknu
svoje mišnje o položaju u državi ili
pokrajini.

Prije duhovskih blagdanih sastan-
jali se najčešće njemački zastupnici
opozicionalnih stranaka, koji su kasnije
izdali na svoje izbornike glasoviti
duhovski program.

Od slavenskih zastupnika sastan-
jali se sa svojimi izbornici više puta
zastupnici českoga naroda ili članovi
mladočeskoga kluba na carevinskom
veću.

Od članova „Slaveniske na-
rodne kraljevske sveze“, u
kojoj se nalaze skoro svi hrvatski i
slovenki zastupnici na carevinskom
veću, oglasio se je do sada svojim
izbornikom — koliko nam je poznato
— jedini zastupnik Dr. Ferjančić, 1. podpredsjednik carevinskoga veća.

On je naime dne 21. pr. m. sa-
kupio u Kranju svoje izbornike, da
im polože račun o djelovanju na ca-
revinskom veću i da im razumijući

odnošaj većine carevinskoga veća
napram vlasti i obratno. Prije njega
govorio je zastupnik na kranjskom
saboru Ivan Šubic, koji je iz-
vestio svoje izbornike o djelovanju
zemaljskoga sabora u Ljubljani.

Nas zanimu osobito izvjestaj dr-
žavnoga zastupnika Dr. Ferjančića,
koji je govorio o političkom položaju
u našoj poli monarhije i koj se je
dotaknuo u našeg nesnosnog stanju
u Primorju.

Prije svega obrazložio je zast.
Ferjančić, kako je njemačka ob-
strukcija u carevinskome veću zapri-
jevala svaki parlamentarni rad, odsudiv
većinu loga veća, da nemoćna gleda
i sluša divljačke izgredje pohanesnih
njemačkih vikača, koji bi htjeli, da
se većina pokori manjini. Zahtjevi
njemačkih obstrukcionista nesamo
sto su nepravdini, već su dapače
upravo obiestni. Od 8 milijuna Ni-
mace, koji šalju svoje zastupnike na
državni sabor, opozicionaci zastupaju
jedva 4-5 milijuna Niemaca, jer su svi ostali Niemci zastupani po
takožvanim konservativnim ili kato-
ličkim zastupnicima. Ali uz prkos tomu,
htjeli bi ti opozicionaci, da svemu
ostalonu pučanstvu Austrije od 19
do 20 milijuna duša nametnu svoju
volju.

Za članove „Slaveniske na-
rodne kraljevske sveze“ —
napose za Slovence jest taj položaj
po mnenju g. govornika vrlo težak,
dapače kritičan. U carevinskome veću
ne mogu dò reći, a u nekojih zem-
aljskih saborih oduzeta im je riječ.
Središnja vlast bez carevinskoga
većina radi po svojoj volji, a Slovenci
su bez nadzora svojih zastupnika
predani na milost i nemilost svojim
protivnikom i neprizajnom njim či-
novničtvu. Uzprkos tomu nepovoljn-
om položaju Slovencu želim, mi
— reče govornik — da bude care-
vinško veće čim prije sazvano, jer
težki odnošaji u zemljah, u kojih
stanuju Slovenci, traže djela. Slo-
vencem bo nije bilo gore ni pod
protivničkom vladom i većinom.

Obzirom na djelovanje sabora u
Primorju, reče dr. Ferjančić,
da su tršćanski i istarski sabor mora-
li slovenski zastupnici zapustiti, jer
su uvek u pogibelji lebdili i jer im
se je brafilja poraba njihovog jezika.
U Gorici, pašuje talijanska manjina
nad slovenskom većinom.

Na obala hrvatskoga mora misu-
u pogibelji samo interes naši, nego
dapaće i interesi države.

U Koruškoj je Slovenci — rob na
svojem tlu — u Stajerskoj nisu mogli
slovenski zastupnici izposlovati niti
jednu jedinu slovensku gradjansku
školu u dolnjoj Stajerskoj.

Nakon što je očrtan nesnosno slati-
jene u hrvatsko-slovenskih zemljah
pod sada vladajućim sustavom, pita
govornik; da li i kakvou imaju silu
središnja vlast i većina carevinskoga

veća, da to stanje promjene ili barem
ublaže? Gleda većine reče govornik,
da bi njezin odlučan za-
htjev mogao vladu spraviti
sa ravnodušja i bez brige
za naše stanje, a obzirom na
vladu reče, da je stalan, da ima
ona stotinu sredstava, ko-
jima bi mogla promjeniti spomenuto
stanje.

G. zastupnik Ferjančić orisa
je doduše preblago nezdrave i ne-
snošne odnosa Hrvata i Slovaca
na našem jugu, ali je i sam priznao
da se ovako dalje nemože i nesmije
ići. On je nadalje priznao, da bi ve-
ćina državnog sabora mogla vlastu
prisiliti, da se makne, da već jednom
njesto učini i za one narode, koje ta
većina zastupa, i koji se bore za svoj
narodni obstanak. Ovo priznanje I.
podpredsjednika carevinskoga veća i
odličnoga člana većine loga veća ne-
može ni vlastu ni većina omaločiti
ili prezreti.

Nu kolikogod nas je moglo za-
dovoljiti vjerujući tužnoga stanja
Hrvata i Slovaca u ovoj poli mo-
narhije, kolikogod smo zahvalni g.
zastupniku, što je otvoreno priznao,
da pada na vlast i na većinu krivnja,
što Hrvati i Slovenci na jugu izpod
nesnosnog stanja izdišu, to ipak ne-
možemo prihvati njegov savjet ili
predlog, da naime zastupnici Hrvata
i Slovaca i nadalje u većini uz-
traju.

G. zastupnik priznaje, da Hrvati
i Slovenci dulje nemogu ovoga stanja
podnosiati i on priznaje, da bi kolik
većina toli vlastu tomu stanju dosko-
čili mogle, ali loga ipak nečini ni
jedna ni druga; on znade, da smo
osobito mi u Primorju i braća Slo-
venci u Koruškoj u najvećoj pogibelji,
da u nejednakoj borbi proti kavkovu-
mu, mogućnomu i nasilnomu protivniku
za uviek podlegnemo; on kaže izrično,
da nije bilo Slovencem gore niti pod
protivničkim vladam i većinama
pa unatoč tomu ne bi mogao
dobrati, da naši zastupni-
ci i zapuste većinu ili drugimi
riječi — on preporuča, da naši za-
stupnici ostanu i nadalje u toj i ta-
kovu većini te da podupiru i unapred
tu i takovu vlast.

Priznajemo rado, da se nerazu-
mijemo u tajne visoke politike, ali toliko
znamo i mi, da je svaki ljud, koji
pruža dragovoljno protivniku ledja i
lješkovacu.

DOPISI.

Iz Istre, koncem kolovoza. (Ma-
eši političari.) — Već je više

komu se samo hoće, da ga pred svjetom
ruži i crni. Naše skolske oblasti istom tada
počaku eneržije i odvažnosti, kada nadju
sžadu, da budi za kakvu tricu postupaju
disciplinarno proti našem učiteljstvu. Mi
smo svoje vrieme o tom već više puta
pisali. Prisiljeni, svraćamo se opet, ako i
nerado, na ovaj predmet. Tomu daje nam
povoda dopis iz Voloskoga, tiskan u br.
913. lista „L'Istria“ pod gornjim naslovom.
Da se istom sadu svraćamo na ovaj dopis,
uzrok je taj, što smo želili, prije nego
koju rečemo, podučiti se dobro o samoj
stvari.

Povod tovaranskemu, da rečemo, vo-
loskomu piškaru da opet napada na naše
učitelje, da je ovogodišnji „Izvještaj
putkih škola“ obvećen Kastav. Molimo, tko
može pri ruci taj izvještaj, da nas sledi,
pak će vidjeti, koliko i na užraku talijanski
dopisnik naravljajući u ovoj stvari na naše
vredno učiteljstvo. Napomenut ćemo ovdje
one stranice, koje i on spominje u svojem
trajnjem dopisu. Nego, da već sada re-
čemo, taj dopis nemu u sebi ništa slavna
ni temeljita, ni dokaza, ni polijauju, već
onakav je, kakvi su svi njegovi dopisi —
denuncijacija vredna samo podle duše.

Na strani 41. rečenoga izvještaja pre-
veo je tučno opazku, u kojoj se vidi o
posjeti tovaranskoga nadzuritelja, gospodinu
Grošmanu, u zametskoj školi.

Da slijedi čini Grošmanov posjet u školi
na dječju i učitelju, è u dlan utisak, to
može biti sa više strana, te smo u svoje
vrieme o tomu i pisali.

Zar ne čini Grošman svojim posjetom
čudan utisak, kad ulazi u školu, bez da
prije pokuka na vrata, niti dotičnoga uči-
telja pozdravi pri dolasku i odlasku? Da-
pače sa učiteljem ne prozori ni rieci, a
sa dječom u hrvatskoj školi razgo-
vara — talijanski. Tužan učitelj jedva
velikom mutku mutci sefacko diele, da
mora pokucati prije nego ulje u sobu,
da mora dotične stanare lepco pozdraviti,
da se mora sa svakinim uljedno i ljubezno
ponosati, a kad tamo junjin delegat radi
bas protivno. Ako nije to demoraliziranje
skolske djece i omaločavanje učiteljstva,
onda mi neznamo, kako bi to okršiti. Mi
pozivamo ovom prilikom školske oblasti,
da Grošmanu poduče, kako se ima ponašat
kad školskih posjeta. Nego od školskih
oblasti u Voloskom kotaru nemamo se
čemu nadati. Tamo su tako trajavci od-
nosaji, da je tovaranski nadzuritelj èak nad-
zornik c. kr. kotarskog školskog nadzor-
niku u Voloskom, — a ovaj nemu sreća,
da mu zube pokaže.

Napred ulovio se dopisnik „L'Istria“
i pisa „Critica iz kastavsko povijesti“ tiskanih
u istom izvještaju. U oči pada mu str. 72.,
gdje se sasna stvarno opisuje najnovije
bune i smutnje u Kastavčini. Mi nemislimo
ovdje braniti gosp. pišca rečenih critica.
Braniti mu je sav dobromisleni pak ka-
stavski, koji se jošte sasna lepco sice
zadnjih bune i smutnja, pak se danas vrlo
dobro, od kuda se nictilo i danas se nici
proti vidjenjim kastavskim rodoljubom.

Piškarao spominje i str. 73. Upalo
mu u oči, što je Kastavčina uvek bila
jedna nerazdjeљiva, pak da se tako lakko
nemože razdjeleti, kako bi radi njegov
gončini. Pak i sama c. kr. vlast izrekla
se u zadnjem sastojanju istarskoga sabora
proti djelitbi kastavsko obćine. Dakle
gosp. pišac nije još valjda zasluzio da se
ga vješa.

Dopisnika talijanske jaslarice nbo je
tra u petu kad je čitao str. 85. re-
čenog izvještaja. Velika li prekršaja po-
dignula putčaka učitelja, kad uči pak,
medju kojim živi, kojih li narodnosti pri-
jada! To mora svaki učitelj, po našem
mišnju, učiti već i školsku mladež. Kad
bi bio gosp. pišac rekao, da su Kastavci

po narodnosti Slaveni, domaćini, lirici, pā-makar i krajiški Talijani, onda-bio bi zadovoljio debelokožnog dopisnika talijanske lažitice.

Konačno spominje i tu delija str. 87. Oi, pedagog! Mi, koji smo laici u toj struci, znadeću ipak, da učenje povjesi u pučkoj školi ima osim drugih svrha i to, da se sгодinu primjeri djece uputi, kako dobiti čini proizvadju dobre posjedice, a zle nevaljaju, pak da se djece u kasnijem životu čuvaju zlih djela, a dobrim se prilivaju. Al da, gosp. piše ogrešio je težko, kad je pozvan suočiti na koncu svojih critica, da se ugledaju u dobre vlastištosti svojih dječeva i predjedova.

Mislit će koji, da su školske oblasti voloskoga kotara uzele u zaštitu napadnute učitelje, daile po prstil dopisniku porečke bube. A jo! — Dopisnik na koncu pozivajuši baš ove školske oblasti, da učine svoju proti dotičnim učiteljima, pak posto su ti učitelji Hrvati, mi nedvojimo niti najmanje, da će se sbljaja one pobrinuti kakvom disciplinarnom istragom, same da zadovolje, talijanskog konzula.*

Lovran, početkom septembra. (Ču dan postupak učitelja Grossmanna.) Visokom c. kr. zemaljskom školskom viču u Trstu bje odposlana slijedeća prlužba, podpisana od nekolicine lovanskih građana. Evo je:

Dne 18. decembra 1898. bila je u Lovranu svedeno odkrivena spomen-ploča podeljenog dnevnika vladaju. Njegovog cesarskog i kraljevskog apostolskog Veličanstva Frana Josipa I.

Taj svećanost prisustvovao je c. kr. hrvatski glavar g. A. Fabiani, občinsko zastupstvo u Lovrani su načelnikom na čelu, školska djece talijanske pučke škole s ravnajućim učiteljem u Lovranu g. Vilimom Grossmannom, koja su pjevala cesarsku himnu na talijanskom jeziku, i dosti lovanskog puka. Nije pak prisustvovala istoj svećanosti hrvatske pučke škole obstojeću u Lovrani, niti se je cesarska himna pjevala na hrvatskom jeziku, jer se učitelja iste škole nije o svećanosti niti obavijestilo a nekmali na istu pozvalo. Time bije težko povredjeno čestvo odanosti podpisanih, njihove djece i učitelja pruma Njegovom Veličanstvu. Učitelj hrvatske pučke škole u Lovrani, doznavši međutim u zadnjem trenutku za svećanost, pristupio je istoj te se je kod same svećanosti pričuo nazvani c. kr. kolarskom glavaru kao predsjedniku kolarskog školskog viča radi postupka občinskog glavarstva, odnosno mjesnoga školskog viča. Također prisutni občinski načelnik otvorio je na to, da je hrvatsku pučku školu bila prezena samo ušed krvnije ravnajućeg učitelja Guglielma Grossmannom, a g. kolarski glavar izjavio je na to, da će stvar razvidjeti i odrediti shodno. Međutim do danas nije se u toj stvari nista razvidilo niti učinilo, premda se je ista kod c. kr. školskog viča pred četiri mjeseca sa strane podpisnika pospiješila.

Obziron na to, što je gori navedenim postupkom g. Guglielmu Grossmannu bilo težko povredjeno naše i naše djece rođubno čestvo.

obziron na to, što ne možemo dopustiti, da nam svatko po volji gazi našu veljatu, cestu,

obziron na to, što je c. kr. kolarski glavar obećao javno, da će stvar razviditi i odrediti shodno,

obziron na to, što do danas u tom pogledu ništa poduzeto nije, te konačno obziron na to, da je javno nanešen nam unredno imademo pravo zahtijevati i juvinu, zadovoljštinu,

podpisani česte se upravili na to visoko c. kr. zemaljsko školsko viče upit; je li visokošto kani poduzeti proti gosp. Guglielmu Grossmannu kakve mјere radi gori navedene povrede? (Sledeći podpis).

Boljun, 4. septembra. (Cast komu ē a s t!) Minuli su izbori dokazali, koja je početna oči otvorila i koja je još mrežom zaognuta. Eto u kratko nekoliko podrobnosti iz pojedinih pot. občina.

Brest. Breščani su pokazali i ovaj put, da su pravi junaci; oni su većim dijelom trgovci — idu i izvan Istre, pa su dobro oči otvorili. Cvrti su, kao sićene, koje njihovo selo okružuju. Pod vodstvom svog zastupnika M. Romeo glasovali su svi na našu stranku; nema Breščana, koji bi se da podkupiti. Živili!

Vranjana - Učka. Izuzev 8 Vranjana, opoštenili su svi ostali. Najviše ro-

Dozvano naknadno, da su školske oblasti u Votoskom jur manstite svoje pero u ovoj stvari. Budu li od potrebe, sratiti ćemo se opet na ovaj premet, noka, svjet vidí, kako se u svom nezretnom kolari postupa sa našim učiteljstvom.

valli Talijani: u toj oblini, ali su skrsni Učkari i Vranjani pokazali, da u njima pošteno srce bje — pokazali su, da njima nijedna bura ljudjati ne može — pokazali su, da ljube svoju starinu — svoj mateljinski jezik. Otvorili su izbornu bitku i pobijedili odneli. „Na zdrar“ njima i njihovom večer, g. župniku.

Boljun. Grad Boljun i Ravnobrđani su Talijani, koji hrvatski zboro. Boljunko polje bilo složno koko obično — hrala mladim rodoljubom Šmetići. Patanj Tončić itd., koji se tako krasno ponese. Boljunko polje treba da bude i u budućnosti predstrana svemu izbornom gibanju u našoj oblini.

Sušnjevića. Kako je bilo previdjeti, glasovala je većina za protivnu stranku, osobito prvi dan; išli su na lipak glasovitog „legule“*, koji pozna sve zakone i „panglase“. U drugom tijelu glasovali s nama.

Letaj (župa Sušnjevića). I ovđe nije bilo kukolja — sve sama pšenica: glas svog župana slušali su svi do jednoga. Živili Letaj.

Posebiti. I Posert opoštenio se ovaj put uz sav pritisak sa protivne strane. Dva su glasovala za Talijane, a ostali s nama.

Gradin. Ovdje nisu Talijani imali niti jednog glasa. Između 33 glasova dobili smo jih 26. Tako valja — živili — ček iz Tinjana došao jedan glasovati.

Pazin. Pažani poneli se najukuvanje; ostali su bez zastupnika; neku to zahvaljevajući „generalu“ i staroj „Betti“. Pažani, zar ste vi tuđi robovi? Pokazite, da niste; pokazite, da ste slobodni ljudi! Žalimo vas.

Borut. Boručani su čvrsti — ne podmitljivi — naši svi, ali ipak ovog puta nisu se baš najbolje zauzeli za izbore. Prvi i drugi dan malo jih je došlo na glasovanje, a u prvom tijelu nešto se razčepili radi mjestnih pitanja. Pažani su sve sile uporabili da Boručane na svoju stranu pređe, ali zauzam. Znadi Boručani sto je „dobar glas“. Živili!

Politički pregled.

U Puli, dne 6. septembra 1898.

Austro-Ugarska. Njeg. Veličanstvo car i kralj Franjo Josip I. vratio se dne 3. t. m. sa velikih vojnih vježba u Českoj u Beču. Cara i kralja pratio je prieslonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand. Prigodom tih vježba priredili su Niemci u nekojih gradovima Česke nadvojvojoi Franu Ferdinandu protunaučijske a velikomeće demonstracije.

Prije odlaska iz Isla primio je car i kralj u audienciju poznatoga vodju njemačkog liberalnog veleposjeda baruna Chlumeckoga, člana gospodske kuće i bivšega ministra. Tomu putovanju toga austrijskoga državnika pripisuje se s raznih stranah veliko političko znamenovanje.

Njemački listovi pišu, da je Chlumeckom povjerenja težka zadaća, da ozdravi nezdrave političke odnosa u Austriji. On bi naime imao pronaći sredstvo, kojim bi se poravnalo narodni spor u ovoj poli monarhije. Niemci su vesele unapred tomu, sto je povjerenja tako važna zadaća njihovom pristashi. Dvojimo u ostanom, da li će njemu poći za rukom, da mirnim i redovitim putem razresi odviše zauzlane politički čvor u Austriji. Po nekojih glasovima stavlja je Chlumecky zahijev, da se opozovu jezиковne naredbe za Česku, pak da se izdade jezikovni zakon na temelju § 14. Česi se opiru unaprijed kolopozivu naredbama toli jezikovnom zakonom. Po dugom izvoru preuzeo je barun Chlumecky ulogu, da nagovori Niemce obstrukcioniste, da ne čine vlasti neprilika kod budućeg izbora za delegacije u parlamentu. Ovo su dakako sve sama nagovještanja, nutočno je stalno, da ne radi o nekakvoj promjeni u sadašnjem stanju austrijske nutarne politike. Radi toga moraju naši državni zastupnici biti vrlo oprezni, jer bi moglo doći u Beču do preokreta bez njih, a na štetu našeg naroda.

Boljun. 4. septembra. (Cast komu ē a s t!) Minuli su izbori dokazali, koja je početna oči otvorila i koja je još mrežom zaognuta. Eto u kratko nekoliko podrobnosti iz pojedinih pot. občina.

Brest. Breščani su pokazali i ovaj put, da su pravi junaci; oni su većim dijelom trgovci — idu i izvan Istre, pa su dobro oči otvorili. Cvrti su, kao sićene, koje njihovo selo okružuju. Pod vodstvom svog zastupnika M. Romeo glasovali su svi na našu stranku; nema Breščana, koji bi se da podkupiti. Živili!

Vranjana - Učka. Izuzev 8 Vranjana, opoštenili su svi ostali. Najviše ro-

Crna Cora. Crnogorski kneževski par sit kneževićem Mirkom dočekani su u Carigradu vrlo svećano. Knezu čast, a u prisutnosti sultana bio je u Carigradu veliki vojnički mimohod. Kneževiću Mirku darovao je sultan krasnu i plemenitu konju, a knezu i knegnji visoke turske redove. Osim toga bijahu odlaskovani turskim redovima i svi članovi kneževic pratnje.

Srbija. U Biogradu zavlače sve to više sa razpravom proti tobožnjim urovnikom proti razkralu Miljanu. Pred pučki sud, da će biti postavljeno 29 osoba. Knežević, koji je streljao na razkrala da će biti oblužen radi pokušaja umorstva na osobi pobočnika razkrala Milana.

Francezka. U Francezkoj nalaze se još uviek duhovi u neprestanoj travici radi razprave proti glasovitom izdajici Dreyfusu. Židovski listovi napinju sve sile, da dokažu svetu kako je njihov ljubimac nevin. Pošto su pako danas židovi svemoguci, moglo bi se dogoditi, da bude Dreyfus od vojničkog suda u Remues-u od obužbe radi izdajstva svoje domovine rečen i na slobodu pušten.

Franina i Jurina.

Jur. Ča još nisu došli „ščaveli“ iz librarije.
Fr. Aaa juš! Ma ti Jurino verò misliš, da ih je pre Blaž posla u librariju da ih vežu?

Jur. Žvan Žefov mi je rekao tako.

Fr. Ni ne; on ih je posla dekanu u Vodnjani i reka matčanskim zvonarom, da će u „ščavete“ papar zavijati.

Jur. Dunke, no se prega piu in arabu?
Fr. A ne zašto i Grgo je od puniona, da ih nećemo nikad više imati.

Jur. A ča su ih oni kupili?

Fr. Niš, ma sve jeno deluju ča će.

Fr. Naši krajnji su se veselili, da naunete dica nač stana u Pazinu, ako da jih pošaljemo u hrvatski jinajin. Mani se čini, da te prvo nego njihova.

Fr. Iz Poreča je prisa jedan gospodin iskat stan, da će si dat sina u talijanski jinajin, pak mu se lipa dogodila, pitali su ga 40 fl. na misesec.

Jur. Pak ča im je rekao?

Fr. Ostal je blid, kako kipa i valje je pobrisati nazduš od kuda je došao.

Jur. Tako neće više u Pazin.

Fr. Ja mislim da ne.

Fr. Čujem, da se porečka „babu“ jedi rādi hrvatskoga jinajiza va Pazinu.

Jur. Ča bi se jadiila ter te imet i oni talijanski jinajiz.

Fr. Ja, ma da je njihovoga plačat provinceja.

Jur. Te ga plačat najviše žulji našeg kmeta.

Fr. Z njegoveni žulji te se hranit njegovi neprjatelji.

Jur. Take je brate tåko, ter sami Talijani govore: pagakarpagroša.

Novi ravnatelj hrvatske gimnazije u Pazinu. Kao što smo u zadnjem brojujavili, imenovan je ravnateljem drž. gimnazije sa naukovnim jezikom hrvatskim u Pazinu g. Franu Mateljević, profesor na državnoj talijanskoj gimnaziji u Kopru. G. Mateljević rodio se u Pazinu oko god. 1849.-50. U rodnom gradu izuzeo je normalku i nizu njemačku gimnaziju, na kojoj su tada podučavali tamošnji odrasli. Visu gimnaziju svršio je u Trstu, odakle je pošao na sveučilište a Gradačac (ako se ne varamo) i taj slušao klasičnu filologiju te položio izpite za cijelu gimnaziju. Slušao je neko doba kao profesor u Pazinu na tadašnjoj državnoj njemačkoj gimnaziji, odakle bijaše premješten u Kopar radi spletaka talijanskih i nekoj njegovih drugova.

U Kopru na talijanskoj gimnaziji službovao je dugi niz godina na once zadovoljstvo predpostavljenih mu i njegovih djaka.

Premda je po rodu i časivu Hrvat, čega nije nikada pred njim zatajio, štovali ga i cijeni koli njegov drugovi toli njegovi djaci — jedni i drugi skoro izključivo Talijani. Učen, ozbijan, trijezan i umjeren imponirao je prijatelju i protivniku i svojim znanjem i svojim ponosnjem. Na gimnaziji u Kopru predavao je osim starini klasičnih jezika, također hrvatski jezik onim Hrvatom i Slovenscem koji su polazili tu gimnaziju.

U hrvatskoj čitalnici u Kopru bješao članom od njezina postanka, a tamošnjoj našoj posuđilnicu jest upravo on i danas duša.

Marljiv i radin kao crv svršio je točno dužnosti učitelja u školi, a rodoljuba izvan škole. Narodna društva u Kopru očitili će težki udarac odlazkom g. Mateljevića od tamo, ušao hrvatska gimnazija u Pazinu nije mogla dobiti boljega ni vrstnijega ravnatelja nego li je g. profesor Mateljević.

Mi čestitamo, sručano, noromo, ravnatelju na žušljenom imenovanju i odlikovanju, nu-još vecna čestitimo hrvatskom narodu Istre, koji može mirne dove izručiti svoju mlađez u vrstne i poslene ruke g. ravnatelja Franu Mateljević.

Novi gvardijan franjevačkog samostana u Pazinu. O. Kalist Medić, član franjevačkog samostana u Gorici (Kastav), imenovan je gvardijanom franjevačkog samostana u Pazinu.

Zamjenjeni učiteljska mjesta. U službenom glasilu zemaljskoga odbora za Istru čitamo, da je taj odbor pristao na to, da zamjene privremeno na jednu godinu svoja mjesta ravnajuci učitelj u Kastvu i u Vrbniku t. j. g. Niko Butković i g. Albert Brozović. Prvi ide naime iz Kastva u Vrbnik, a drugi iz Vrbnika u Kastav.

Šinčan. U Kopru preminuo je prosljeda čedna nakon kratke bolesti markiz Nikola Gravisi-Barbabianca, posjednik i do skrjnijasti zagrenici Talijan. Tu zgrinjenost bastinio je od svoga pok. oca, po imenu Giandomrea Grayisa, koji nije od godine 1848. pak stye do svoje smrti nikada izšao iz svoje kuće, jer se bio tako zavjetovao, da neće naime, da ga grize a austrijsko sunce. Čekao je naime, da će ga ogrijati talijansko sunce, da će naime Italija oslobođiti istarske Talijane — patnike iz pod austrijskog jarma*, ali srota toga nije došekao.

Talijanski listovi našega Primorja izjavile povodom smrti markiza Nikola Gravisa, da je nasliđeno sva lijepta svojstva svoga oca pa čak i njegovo rodoljublje, cemu rado vjerujemo ali, se nije ipak bojao austrijskog sunca.

Iz tužne Istre. Ljubljanski „Slovenec“, u svojem broju od dne 27. t. m. donosi veoma krasan članak pod gornjim nastavom o žalostnom stanju Hrvata i Slovenaca Istre. U članku opisan je vjerno gospodarski nazadak našega naroda zbog protivnosti Talijana i njihovih zaštitnika. Političko stanje našega naroda opisan je još crnjom bojom. Primjeri dokazuju sice, kako uživa talijanska manjina u pokrajini svu povlastice i pogodnosti od c. kr. vlade u Trstu.

Kamo ide novac opredijeljen za siromalne Kopra? Pod tim naslovom piše tršćanski „Edinstvo“ iz Kopra koliko sledi: Neka žena je dosla k nekomu trgovcu, gdje je tražila svinjeni rubac. Trgovac je tražio za rubac 3 for, na što mu je žena ponudila 3 krune. Trgovac je na to razradio i pristio ženi — zaštujući. Žena je trgovcu tužila na sudu, gdje je ovaj platilo 5 for, globe za siromalne. Nakon nekoliko dana pritužio se je trgovac prijemu granjanu, Kopra, da je, morao platiti za zaštitu 5 for, globe, za siromalne. Nakon toga je prvi granjanin umiro, rekavši mu: „Neka

Domaće i razne viesti.

Imenovanja: G. Friedrich Schnitzer, privremen učitelj na Jelisavinoj gimnaziji Beču, imenovan je pravim učiteljem na državnoj gimnaziji u Puli. — Nadzornikom pučkih škola slovenskih u kotaru Goričkom imenovan je glavni učitelj na učiteljsku i kolarski školski nadzornik u Kopru g. Fran Einziger. Njegovim naslijednikom u nadziranju slovensko-hrvatskih škola u koparskom kotaru imao bi postati g. Dominik, učitelj na vježbaonici u Kopru.

Vam toga nebude Žao, tako na petaču bili će za Lega nazionale! Jesi li to čula veleslavna pravico? U Kopru je siromana došta; ali novac ide za Lega nazionale! Novac, koji bi morao biti za siromana! I to također nevapje nekamo!

Pas u crkvi višnjanskoj. Mansijar pas "Nemo" reg bi da se iz prokrovi u crkvu, dok traje služba božja. Držimo, da bi takav skandal imao jednou prestat, jer se gadi vidjeti, psa po crkvi za vrijeme službe božje.

Ne gođi mu hrvatska rieč. U nedjelu se pripovedala u višnjanskoj crkvi rieč božja na hrvatskom jeziku, kako je to bilo od spanitivjeka. Novi obič, računaj, netom je čuo prve rieci, izgao naglo iz crkve. Bez komentara!

Istarsko pismo zaplijenjeno u Zadru. Čestili naš drug zadarski. Narodni List priobio je u broju 67. od dne 23. pr. m. jedno pismo iz Istre, kojemu slavna cenzura u Zadru nije dozvolila, da ugleda svetlo božje zdravo i čitavo.

U tom pismu era dopisnik točno i vjerno postupanje istarskih talijana i njihovih patrona proti Hrvatima u saboru, na običinu i u uredu. Od prve do zadnje rieci nema niti jedne neistinosti ili pretjerane, pa ipak nedobije u Zadru p a s a p o r t a. G. cenzor u Zadru neku se nevara, da je možda učinio kakvu uslugu istarskoj mjenidi, što je okrnio spomenuti dopis na dviju mjestih, jer da ona neobazire na takove malenosti. Naškodio je moždu dobroj stvari ali nespašeni neće mu za to stalno reći ni: hvala!

Višnjanska glazba svirala je u prošlu nedjelju po svomu običaju, kada svaki put iste one izazivne i irredentistične talijanske pjesme, zaboravljajuć, da su na austrijskom teritoriju, i ne na zemlji anarhistu. Kužu nam, da se je tu naložio nametnuti obitinski upravitelj pa i nekoj oružnicu. I te su se arje mornare ponovili, da se više lojalnosti pokaze naprama svojoj državi. Bože moj talijancem je dandans sve do pušenje! I glasoviti je "Nemo" bio tu, pa kad bi koji zavikao: "bis", on bi također zahajao do opeljiju. Ovaj će u potekoj babi pak polivalit se, kako su ga poslušali. Nekreba ni govoriti, da su se i vefadane hštite, premda biješte nesto tamno, u "Mustrapappole" je iz dateka pleskao: uveravajući nas, da je promjenio i kabanicu te postao influente persona uel partito italiano. Eviva patria!

Pisu nam iz Slunja da je istina, da novoinvenovani ravnatelj dobrovlačke gimnazije polje iz Slunja buzelškoga, jer mu se otac tamo rodio. Novi dokaz, da nismo barbari.

U Nerezinu pišu nam 30. pr. m. U nedjelju dne 27. t. m. umro je ovdješnji okoreli odmetnici svoga naroda Ivan Zucić (titul Zuklić). Da ostane dosledjan svojim zabiludama, ostavio je u oporuci "da ga sproveđu do zadnjeg počivališta latinskom molitvom, inače bez popa". Ali ipak pred smrt pustio je da o. Bonaventuru podajuje mu svetotajsavu umirojućih, moli kao običajno po hrvatskom obredu. Niko nije od ukucana tomu prigovorio, već bili zadovoljni i bolestnik i njegovi.

Za pogreb zamoli sin mu o. Bonaventuru, da ga sproveđe latinski, na što ovaj nije mogao da pristane. Brzojavše na ordinarijat, da dopusti sprovod u latinskom jeziku, i dobije putem dekanu dozvolu, ali pod uvjetom, da sprovod bude tih. Sin pokojnog nehtjede nato da pristane.

Dne 29. o. m., dan sprovoda, sakupilo se množstvo naroda, da vidi pogreb, sv. ečekuju popa, ali popa nema. Dolazi mučelnik. Salata, učitelj, i dr. iz Osora. Pozdravio se sa Sulom, ličenikom i članovima "Unione" i sprovod krenuo put grobišta bez popa, udova pokojnika, stane maricari, mislite talijanski? ne, nego po domaću: "o! Jive moj, a dobro moje srce, milo i dragos". Sinovi za njom: "a čao moj"; unuci: "a nono moj!". Taj hrvatski naracaj, kog srce njegovih zatoniuti nije moglo, pratilo ga mjesto hrvatske molitve, koju je odnemario. Htjedao uči u franjevački samostan s lisesom, ali im začvorile vrata, jer u crkvi smije samo kršćanski sprovod, a ne poganski. Odnesoše ga ravno na groblje i zakopase ga. Tako je kriv talijanski fanatizam, da kršćana zakopaje kao ...

Rapočani.

Iz Žunjina nam pišu: Dne 26. pr. m. na 7 i pol sata u večer navješti kobni glas velikog zvona župne crkve vatre, pozivajući stanovnike na pomoć proti divljem i bjesnom elementu, koji je streljoničnom brzinom jednu kuću uhvatio i do malo vremena i u pepeo preboratio. Narod priskoči odinah na pomoć, da otme stranom

gostu barem nekoliko pokutnja, ali i ovo postade većinom žrtvom vatre. Onom većinom brzinom, što se pokutnja, na ulici bacalo, zaboravilo se je na jednu sliku presv. srca Isusova, koju je bila na zidu pokraj kreveta. Slika ova nebijala ni u okviru ni u staklu, već jednostavno od prostog papira na zidu "pričijena". Gleđeo! Planjen lizao sliku sa svijih strana, ali slika ostane neozledjena i posvema sačuvana, dočim se sve drugo okolo nje u pepeo pretvorilo. Na ulici pred kućom, koja bijaše u vatri čule se ove riječi: "Evo ona slika na zidu nije još izgorela, to je zbilja čudo božje". Nevjerojatno, ovim rječima htio se svaki o istini osvjeđočiti i viditi sliku. Ovećidac tog čuda božeg biće i pisac ovih redaka.

Iz Lovrana nam pišu 5. tek. m. Talijanski studentom u Lovranu vidi se, da su se u Kopru nečemu načuli. Zabranilo im se je pjevati, ali da, mare, oni zato. Jos dokle su pjevali, čulo smo jednoga od njih vikati: viva la bandiera, italijana, a drugi je javno rekao: da ne može dočekati časa, kada će Lovran doći pod kućom. Treći od njih, nosi na prsimu talijansku zvezdu, kojoj sa strane su dva S. Na morskih stenah u blizini porta, a izpod noćej manjeg imanja, naslikana na bijeloj kružnici — talijanska zvezda, a povrh kroglice srpskih križeva. Na rođendan Njeg. Veličanstven jedan je izvjesio "zastava" sa eremonom, bijelom i zelenom bojom, a to je učinio onaj gospodin, komu su djacici u vili pjevali. Po Lovranu su govorili, da je ono talijanska bandiera. Ili je gospodin možda Ungarez?

A u mladi delije, koji odgovarate na imen: Francesco Slama, Nicolò Pegan, Giacomo Battelini, Vincenzo Gineich — Mario i Guglielmo Grossmann, Valerio Alcide i Giachetti, Ervino, budite malo mirniji i obzirniji, da nam ne dozlegdite. U prigodi neku se čuje i ova: "Pred nekoliko mjeseci, je dobro poznati dopisnik u javnosti novinah, da se po Lovranu šire knjige, koje vrednaju Talijanima. Znate li, koje su te knjige? To je Spomen-spis, kraljeve i kraljice Jelisave. Dopisnikovim prijateljem na ugodnu uspostavu,

Hrvatske predstave u Puli. Katališta družba pod upravom g. M. Stokovića, koja je već dala vrlim uspjehom nekoliko predstava u "Zoriu-domu" u Opatiji, prislijepila je jučer u Pulu te će dati nekoliko predstava u dvorani "Citaonice" za njezine članove i pozvanike. Prva predstava biti će već sutra veče u 8 sati. Predstavljati će se obilježljena igra "Graničari". Da može pristupiti k predstavi i siromašnije hrvatsko običinstvo, koje želi čuti hrvatsku riječ sa pozornice, ulazne cijene su juko: nizke te se mogu razabrati iz posebnih oglusa, koji će biti priljepljeni po uglovima.

Nadati se je, da će doći predstavam i oni krugovi izvan Pule, kojim je to moguće. Preporučimo rodoljubom što ogromniji posjet.

Družtvene vesti.

Podpora Dječkom pripomoćnomu družtvu u Pazinu. Javili smo nedavno, da se je ustrojilo u Pazinu novo družtvu pod gorjicom imenom, kojemu će biti srušta, da se briše za naše mladiće, koji budu polazili hrvatsku gimnaziju u Pazinu. Odbor toga društva skribit će, da dobiti vredni naši mladići siromasi hranu bedova ili uz nizku cijenu; brinuti će, da nadje djakom zdrave i jestivo stanove, u obecu ići našim djakom i njihovim roditeljima u skrbnikom u svemu na ruku, da njihova dječja duševno i tjelesno ne trpe. Radi toga svela je dužnost sviju nas, ponajprije Istrana, da tomu blagovatomu družtvu na pomoć priskocimo, da predgovor i pozdravnu pjesmu. I Što je narod, povijest čovječanstva i razdoblju naša, s obzirom na Slavene. II. Zemljopis Hrvatske, u kojim su divne opisane naše zemlje, (osim par sitnih netačnosti gledi Istru). III. Seljnja kroz Hrvatsku: Pisan Hrvatskih gimnazija u Pazinu požalić će većinom naša sirotinju, koja će trebati i hranje i odiela i knjige itd.

Naši narodni protivnici i za nevolju susedi ustrojili su za talijansku gimnaziju u Pazinu, silu božju stipendiju i podporu iz zemaljske blagajne. U tu blagajnu ulaze i težki žutje Hrvata i Slovenaca, nuši i vremena i u pepeo preboratio. Narod priskoči odinah na pomoć, da otme stranom

Našim novcem i žutjevi održajati će se na talijanskoj gimnaziji u Pazinu mladići, koji će danas sutra pomoći svojim starcima, da nas još više gazi i tlače. To je krvava nepravda, ovo je grijeh vapljuci za svetom.

Na mi se osvjećivali nećemo van tim, da upregnemo sve sile, oko uzgoja naše siromane mladeži svojini žutjevi i pomoći naše mnogobrojne braće izvan Istre.

Svatko, koji nam je pravi brat, koji čuti iskreno s nama, koji pojmi važnost hrvatske gimnazije u Pazinu i kojemu je ona slika na zidu nije još izgorela, to je zbilja čudo božje". Nevjerojatno, ovim rječima htio se svaki o istini osvjeđočiti i viditi sliku. Ovećidac tog čuda božeg biće i pisac ovih redaka.

(Molimo, riječ hrvatske i slovenske druge, da vole, priobčili ovaj poziv. Op. Ađen.)

Hrvatska čitaonica u Pomeru obdržava je dne 27. kolovoza svoju glavnu skupštinu. Nakon pozdrava družvenoga predsjednika, g. Ivana Bušića, bje skupština otvorena, te posle razprave izabran sljedeći odbor: Blaž Vojak, predsjednik; Ivan Zucco, podpredsjednik; Ante Mikovilović, tajnik; Ante Zucco, blagajnik; Ivan Žuđić, odbornik. Zamjenici: Josip Vojsak, Mate Zucco, Ivan Hrvatin, Mijo i Bogomil Zucco. Novi predsjednik zahtvio se skupštinarom na povjerenje, te obegao naslojati svim sličnim, da se čitaonica osigura bolja budućnost. Nakon toga bje skupština uzvukla: "Živio cesar i kralj Fran Josip I.", zaključena.

Delavsko podporno društvo u Trstu proslavilo je prošli mjesec godišnju blagoslovljenu zastavu sa sv. misom i zabavom. Kod proslave bilo je prisutno do 3000 osoba. Tom, prilikom bje uručena družvenom predsjedniku, našem glavnom suradniku, g. prof. M. M. a. u. d. i. u. krasni skupoceni diplomi, časnik i a. s. l. a. n. a. Proslava uspjela u svakom pogledu krasno.

XI. Skupština „Zaveze slovenskih učiteljskih društava“ održavati će se dne 10. i 11. t. m. u Gorici.

Među glavnijim predmetima, koji će se na toj skupštini razpravljati, jest bez dvojbe sljedeći: "Materijal i stanje pučkoga učiteljstva u Gorickoj". Izvestiteljem toga pitanja biti će g. Andrija Vrtovec, učitelj u Tolminu. On će na koncu svoje razprave predložiti, skupštini slijedeće rezolucije: a) učiteljstvu neku se pruži prigoda za visu naobrazbu; b) plaća trih zadnjih razreda državnih časnika; c) premeštanje učiteljsica iz Kopra u Trst ili Goricu; d) "Zavez slovenskih učiteljskih društava" neka moli ponovo za audienciju kod cara i kralja.

Knjizvenost i novinstvo.

"Povijest kraljevine Česke", Napisao Vaclav Vladivoj Tomek. Preveo, životopis pisača i uvedom popratio Ivan Nep. Jemersić, zupnik u Grubišnopolju u Hrvatskoj; Naklada prevođaoca. — Tisak Antuna Scholza u Zagrebu. — Cijena 2 for. — Pred nama leži krasno opremljena knjiga, u vel. osminki sa XVIX+456 stranicama, prevedena po neutradivom piscu i nakladniku većeg, g. Jemersiću. Svi ljudi naobjavili su žutjevi i raznjevi, ali je slično skoka doveden natrag u staju, neka mu se također dade nešto soli, kruha, ručković ujeftinije, ili nesto dobra sienja. Tako će se radje vratić u staju i neće se opirati na svom putu onamo. Mjesto za skakanje neka bude tako položeno, da druge koje osobe to čine. I ako treba kazniti bika, valja biti na oprezu. Prijazno, ali uz ozbiljno postupanje najviše se preporuča gledati bikova. Izkustvo je pokazalo, da bikovi postanu dobroćudni, ako ih od malosti naučimo, da se vode na lancu. Dvorilic bika imu se trsli, da se životinja pričini na njegovu osobu, a to će postići, ako mu često daje hranu, koju najviše sliči marezaka, kruha itd. Kad je bik poslije skoka doveden natrag u staju, neka mu se također dade nešto soli, kruha, ručković ujeftinije, ili nesto dobra sienja. Okrene li se radje vratić u staju i neće se opirati na svom putu onamo. Mjesto za skakanje neka bude tako položeno, da ga bik odmah vidi, čim izđe iz staje. Okrene li se prima staju, treba da odluči ugleda stajsku vrata. Vrlo je nezgodno, ako se s bikom kojekuda obilaziti mora, dok dospije na skakanju. Bit postane zlovoljan, ako odluči kruhu nevidi i tako će da napane osobu. Vrlo je uputno, da se bikovi za razpolod rabljeni također uprežu. Uprežani bikovi rijedko su kada onako divlji i zločudni, kao oni, koji same onda rješavaju lancu, kadu ga treba kraviti priupustiti. U svakom slučaju dobro je, ako mlade bikove, prije nego ih za razpolod upotrebitimo, providimo nosnim prstenom.

Sjećajte se "Družbe sv. Cirila i Metoda" za Istru

kama. Sve je pisano s velikom ljubavlju za hrvatski narod, a slijepi i lakin jezikom. Čitatelj će nači korišti i naslade u ovom knjizi, te ju najtoplijje preporučamo svim rodoljubom, kojima je na srcu napredak hrvatske misli među našim ukupom i upoznavanje hrvatske povijesti.

Primali smo daљe slijedeće knjige: Jagić prama srpskost i hrvatskost. Nap. prof. Jos. Pasarić — Cijena 30. nov. Dobiva se u Dioničkoj knjižari u Zagrebu.

"Pobratim" jedini hrvatski list za odraslu mladež, izvršuje ne samo odgojnju, nego i patriotsku zadatu, te zato pad 3. for. na godinu. Uredništvo u Zagrebu, Josipovac 19. Preporučamo ga.

Narodno gospodarstvo.

Loša herba u hrvatskom primorju. U Sušaku, "H. Sl." citamo, da je stanje lamošnjih vinograda tako žalostno, da čovjek nehotice sa žaluštu svoj pogled od njih odvraća. Tamošnji vinogradari da ne tako reku ljetos ni trgati. Trsne bolesti da su sve redom uništile. Receni list pozivlje hrvatsku vladu, da pošalje u Prijevor strukovnjaka, koji bi vinograde pogledao i koji bi vlasti podnijeo izvješće o tužnom stanju vinograda, da pak ova učini shodne korake za obnovu uništene vinograda.

Kako se mogu zli bikovi upititi? Zlih bikova mora se gospodar često na utrbi svoje kese i razploda dolje pa suvini prije reda da ruci, jer je saobraćaj s njima opasan. Često je uzrok zločudnosti bikova kriji postupak i draženje, pa zato valja paziti na to, da se kanimo svega, što ih može zlimi da urini.

Prije svega držitelj bikova ne smiju nikada da bika draze, niti smiju dopustiti, da druge koje osobe to čine. I ako treba kazniti bika, valja biti na oprezu. Prijazno, ali uz ozbiljno postupanje najviše se preporuča gledati bikova. Izkustvo je pokazalo, da bika uči naši načini, da se životinja pričini na njegovu osobu, a to će postići, ako mu često daje hranu, koju samo onda rješavaju lancu, kadu ga treba kraviti priupustiti. U svakom slučaju dobro je, ako mlade bikove, prije nego ih za razpolod upotrebitimo, providimo nosnim prstenom.

Prezivlje 2. R. D. Cerovje 2. S. L. Kastav 2. St. Č. Štrbač 2. I. M. R. Poček 6. H. M. Split 5. N. T. Bička 250. I. R. Mošćenice 6. S. D. Šutet 5. F. G. Župnik 5. I. P. Veprinac 490. P. Pula 2. A. G. Šljana 5. I. S. Kastav 1. A. B. Smrka 1. Dr. B. Karlovač 5. A. K. Dobrinj 5. Dr. A. St. Vojško 5. K. S. A. Trst 250. A. S. Žminj 5. F. F. Pazin 3-50. L. T. Malinska 199. Dr. S. K. Pazin 2. L. E. Kotor 1. Dr. F. V. Krk 5. G. P. Visočan 8-50. A. V. Štrbač 2. E. P. Poček 250. A. L. Oštr 5. F. H. Žadar 5. I. P. Lindar 250. I. K. Podgorac 1. A. K. Roč 2. J. J. Žaneti 1. G. Rukavica 2-93. Oštr, glav. Pazin 5. I. R. Medulin 2. St. Gl. Trst 5. P. M. Dulevje 2. B. D. Cerovje 5. A. S. Trst 5. Dr. F. N. Volosko 5. R. J. Bresc 15. D. M. Vrana 5. M. S. Lutinj 2. A. B. Kršan 2. F. J. Trst 2-50. J. U. Cres-Beli 1. V. H. Novak 5. A. G. Biograd 2. K. M. Meran 250. I. C. V. Volosko 2. M. K. Zvonice 1. Dr. I. M. Neredišće 2. Dr. I. T. Dobrinj 5. I. G. Lindar 2. V. B. Cerovje 5. V. M. Fuzina 2. I. C. D. Pančić 1. M. R. Malinska 2. Fr. S. Kotlenica-Klo 2-50. Dr. R. D. Volosko 250. I. L. Kastav 5. N. M. Bička-Brača 2. S. I. Bička-Brača 2. D. K. Rijenda 2. D. T. K. Šutet 2. Fr. Z. & G. New York 7. Hr. Pr. C. Šiljak 250. Z. L. Šilje 2. A. I. Crkvice 2. D. K. Gorica 4. V. P. P. Novačka 2-50. I. S. T. Badertin 2. I. M. Špiran 4. A. J. Opatija 2. A. B. Buzet 4. V. S. Matulji 1-50. A. L. Kralja 2. A. D. Boljan 1. S. S. Poček 1. N. R. Balka 2. J. P. Opalja 2. I. M. Žaneti 1. I. K. Kozjak 7. Dr. D. V. Krič 1-30. A. B. Kaldar 4.

Oglas natječaja.

Na temelju odluke obč. odbora i u smislu zemaljskoga zdravstvenoga zakona od 17. marta 1874. otvara se natječaj na mjesto

liečnika občine Kastav

sa godišnjom plaćom od for. 1000 i for. 500 za paušal konja, ukupno sa for. 1500, koje će primati iz občinske blagajne u predplatnih mjeseci obroci.

Licenciran će biti dužan liečiti bezplatno siromašne bolestnike i voditi občinsko zdravstveno uredovanje.

Za pohode ne siromašnih bolestnika ustanovljena je taksa kao i za druga občinska poslanstva i dužan je o svom trošku držati obč. liečnički ormari, kojegu mu občina bezplatno daje.

Službena pogodba biti će sklopljena na tri godine, a poslije od godine do godine uz određku od tri mjeseca unapred od jedne ili druge strane.

Molbe, obložene povjedjom [diplatom] sveobčeg liečničta i svjedočenom, dokazujućom poznavanje hrvatskoga i slovenskoga jezika, austrijsko državljanstvo i drugimi svjedočenjima, koje li bile u prilogu, imaju biti podnešene podpisanim do 20. sept. t. g.

Pobliže obavijesti daje podpisato.

Glavarstvo občine

Kastav, dne 29. augusta 1899.

Obč. glavar:

M. Jelušić.

OGLAS.

God 1883. i 1884. izrađeno je u hrvatskom „Slavonice“ I. i II. dio „Objetnjujući, odlati pjevne pseudounionne Mljetice Straničnicu, i to cirkulaciju. Koliko je ta pjesma za života onda čitatelji sećaj, nije potrebno učešće ponaraditi.

Uz pjesmu Dantecera „Bašinutrem komediju“ prenosi se u način prilike; da piše sam Dantec proti pjesmama po rječnosti u I. i II. dijelu, a u III. radi ga rata. I tehnika je pjesme po Dantecu u terminu, a stih je narodni dantescer.

U slavonskoj dijeljici ima od prilike 4000 stihova, a u slav. tri preko 12000.

Pjesma se bavi s rješenjem pogleda i objektivno historijskim pretpostavljajući i sastavljenju slavenskoga naroda, sastavljenju od četiričiću plesenja, i to Storačen, Hravat, Šećer, i Bagard. U svakom dijelu ima pristup, ured (I. noć, je uvek seć snori), i još 7 noć. Bakal pristup je u 8 noći.

U I. dijelu razpravlja se smrtni grješci i grješnici, u II. manji paroci i uverištevine, u III. blagostenja i kreplosti i uglednicima. Spomenuta lira u pjesmi nježno savije dancu, nego je u svrhu eremtvi; da piše sam i još Šećer, ali ih pjesnički sreti u rječnosti, gdje im se već zametnuje.

Odlikan je preuzeo djelo od samoga pisca i namuno da ga latinskim suri u sećaj; a terilo će nadu, da će čitatelji suri podnijeti aranjirajući prijave.

Na Riječi, augusta mjeseca 1899.

S potpunijem poštovanjem

Tiskarski i litografski zavod Endija Mohovića
NAKLADNIKA.

Uvjetic. Djelo će izdati mi snopice snuke nedjelje od prilike po jedan. Bit će u seć okolo 30 snopica po 100 n. seć. Dakle, cijelo zapaditi će for 3. seć. na Riječi, između Riječke for. 300 n. radi opreme i postavljanje. Tko je papirce tako mu je težko se odum izplatići, može u tri raka učenju namiriti; i to kad primi I. snopnicu rukogu djele po 1 for. ili 1 for. 20 n. Upozivaju se putnici na putnicima odmah kad se putnici neće senkoga dijela.

Brijac

Nikola Alaić

preporuča

svoju brijacnicu

u Puli

na Fran Josipovoj cesti 6
(tik kavane „Miramare“)

RAZPIS

natječaja za gospodarske štipendije.

C. kr. je ministarstvo po-
ljodjelstva dozvolilo odlukom
12. augusta t. g. br. 1801 za
školsku godinu 1899-1900.

dvie štipendije godišnjih 120 for.

za mladiće hrvatske iliti slo-
venske narodnosti iz Istre, i
koji hoće, da polaze zemaljsku
vinarsko-voćarsku i po-
ljodjelsku školu na Grmu kod
Novog Mjesta (u Kranjskoj),

t. j. jedan za polaz prvoga,
drug i za polaz drugoga teča-
ja ovog učnog zavoda.

Dalje je spomenuto mini-
starstvo dozvolilo

jedan štipendij
u istom iznosu za jednog
mladića slovenske narodno-
sti iz tržaške okolice za po-
laz prvog tečaja spomenutog
školskog zavoda.

Molitelji za ove štipendije
imaju podnjeti svoje molbe
podpisanim namjestni-
čtvu do konca mjeseca sep-
tembra 1899.

Molbenicam valja dodati :

1. Krstni list (za upis u
spomenuto školu treba je do-
vršenih 16 godina — izni-
mice samih 15 godina u slu-
čaju osobito čvrstog tjela —
te neprekoračene 24 godine);

2. domovnicu;

3. lječničku svjedočbu o
dobrom zdravju i tjelesnoj
sposobnosti za obavljanje obi-
čajnih gospodarskih djela;

4. svjedočbu barem o do-
vršenoj pučkoj školi sa do-
brim uspjehom;

5. svjedočbu o ciepljenju
koza;

6. občinsku svjedočbu o
dobrom ponašanju, podpi-
sanu i od župnika;

7. svjedočbu o imetu i
o gospodarskih odnosa molitelja;

8. Zbog učnega u spome-
nu školu morat će se mla-
dić podvrići prijamnom izpitu
u dokazanje svoje pripravnosti
za učenje.

Školska godina na Grmu
počinu 1. novembra 1899.

Od c. kr. namjestničva
u Trstu, dne 28. augusta 1899.

RAZPIS

natječaja za gospodarske štipendije,

C. kr. je ministarstvo po-
ljodjelstva dozvolilo odlukom
12. augusta t. g. br. 1801 za
školsku godinu 1899-1900.

dvie štipendije godišnjih 100 for.

za mladiće hrvatske iliti slo-
venske narodnosti iz Istre i

jedan štipendij

u istom iznosu za mladića
slovenske narodnosti iz tr-
žaške okolice, koji hoće, da
polaze zemaljsku gospodar-
čaju u školu u Gorici.

Alej Alajic
Ibenieam valja dodati:

I. Izjavu roditelja ili štit-
nika, kralj pristaju na ustup mo-
liteljidi i gospodarsku školu;
2. Krstni list (za upis u
spomenuto školu treba je do-
vršenih 16 godina — izni-
mice u slučaju čvrstog tje-
lesa 15 godina);

3. občinsku svjedočbu o
dobrom ponašanju, podpi-
sanu i od župnika;

4. svjedočbu barem o do-
vršenoj pučkoj školi sa do-
brim uspjehom;

5. lječničku svjedočbu o
dobrom zdravju i tjelesnoj
sposobnosti za obavljanje obi-
čajnih gospodarskih djela;

6. svjedočbu o ciepljenju
koza;

7. svjedočbu o imetu i
o gospodarskih odnosa molitelja;

8. zbog učnega u spome-
nu školu morat će se mla-
dić podvrići prijamnom izpitu
u dokazanje svoje pripravnosti
za učenje.

Školska godina u Gorici
počinu 8. novembra 1899.

Od c. kr. namjestničva
u Trstu, 28. augusta 1899.

F. Pečenko

HOTEL EUROPA

u Puli

preporuča se go. putnicima

Mlekarnica

braće Znidaršić

na Sišanskoj cesti 9

u Pali

preporuča

svoje dnevno, syječe, mleko,
koje dobiva od dobropoljske
mlekarske zadruge.

Prodaje se takodjer domaći
sir, svježi maslac, klobase,
salam, pivo u bocah itd.

G. Piccoli,

dvoraci dobavljač

Njeg. Svet. pape Lava XIII.,

lječnikar, pri angeliju

u Ljubljani

na Dunajski cesti.

Željeznato vino.

Kemične analize odeljnih strukovnjaka, koji su u Željeznotom vino mlekarnica Piccoli — u Ljubljani, ovaj učinkovit potvrdili navedeno mnoštvo željeza, jest najboljih dozakom te pružaju najveće jamstvo za njegovo djelovanje. — Ovo vino je dobro za slabu krvne, nervozne te za osobe oslabljene uslijed bolesti, za hlijed, i bolježljivim djecu.

Cijena staklenki od pol litra 1 for.

Šarneče se raznolikije kretom
postre, postoljnim pličaju, mark-
cijelji sam.

Filialka

U KP. priv. austri. kreditnoga zavoda
za trgovinu i obrt u Trstu.

Novci za uplaćivanja.

U vrijednostnih papirih na 4-dnevni odmak 2%.
U Napoleonih na 30-dnevni odmak 2% — 3%.

Na pisma, kada se moraju izplatići u zadnjim pa-
rih austrijske vrijednosti, stupaju u kreditost nove
takse u smislu dotičnih objava.

Okrupni odjel.

U vrijednostnih papirih 2% na svaku svetu. — U
Napoleonih bez kamata.

Doznačnico

na Beč, Prag, Peštu, Brnu, Lavov, Troparu, Ricsku,
kao takoder za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz,
Gračan, Sibin, Inomost, Cijelovec, Ljubljana, Linc,
Olomouc, Reichenberg, Saaz i Solnograd bez troška.

Kupnja i prodaja
vrijednostih, diviza, kao takoder uvođenje kuponah
proti odbitku 1% provizije. Inkaso svih vrsti po
najumjestnijim uvjetima.

Predumovi.

Jamčevne liste po dogovoru. Kredit na dokumente
u Londonu, Parizu, Berlinu ili u drugih gradovima,
provizija po jak umjestnih uvjetih. — Kredita-
pismo na kojigod grad.

Uložci u počaranju

Primaju se u počaranju vrijednostnih papir, zlatni ili
srpski novac, inozemski novac itd. — po pogodbi.
Na blagajna izplaćuje doznačnice talijanske, pa-
rodne banke u talij. frankih ili pak po četvrtom
tečaju.

Odvjetnik

Dr. Mate Pretner

u Trstu

ima svoju pisarnu počamši od 25. augusta t. g.

U ulici Cassa di Risparmio br. 7 II. pod